

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.

Aankondigingen, 15 centimen per

drukregel.

Men schrijft in

 te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever
& eigenaar van dit blad, groote Markt,
n° 51.

 De *Postrijder* verschijnt 's dingsdags
's donderdags & zaterdags.

TONGEREN, DEN 6 JANUARI.

EEN BRIEF van Mgr de Montpellier, bisschop van Luik.

Verleden zondag is in Tongeren onder alle missen lezing gegeven van eenen brief door Mgr den bisschop van Luik geschreven aan den heer deken van Tongeren. De bisschoppelijke brief veroorzaakt in strenge woorden de ongodsdienstige manifestatie die alhier plaats gehad heeft ter gelegenheid der begrafenis van den opsteller der *Vedette*.

De stem van den eersten herder van ons bisdom heeft diepen indruk gedaan op alle aanhoorders. Menige lieden die in het eerste de aanstootelijkheid van dit publiek schandaal niet begrepen hadden, zijn bewogen geworden door de stem van den hoogw. prelaat die voorzeker vreemd aan de zaak zou gebleven zijn, indien hij in de begrafenis van M. Noyen geen afschuwelijke belediging tegen alle godsdienstige gevoelens gezien had.

Wij hopen den bisschoppelijken brief in een aanstaande nummer te kunnen mede deelen.

Sterfgevallen.

M. Beljens, procureur generaal bij het hof van beroep te Luik, is aldaar schielijk overleden in den ouderdom van 63 jaren. Hij was geboren te Ruremoud. Gedurende eenigen tijd bediende hij het ambt van substituit procureur te Hasselt; den 5 april 1855 werd hij benoemd tot substituit procureur bij de rechtbank van Tongeren en in het jaar 1858 werd hij aan het beroeps-hof van Luik gebeducht.

De plechtige lijdendienst zal morgen woensdag om 11 uren in St-Veronica kerk te Luik plaats hebben.

M. Schoenmaekers, oud rechter bij het tribunaal van Hasselt, is overleden in den ouderdom van 69 jaren.

L'INDICATEUR BREVETÉ des heures de départ & d'arrivée des convois des chemins de fer belges pour le mois de JANVIER 1874 est en vente chez M. COLLÉE. Avec carte. Prix 25 centimes.

Brand te Antwerpen.

Zaterdag morgend ten 5 1/2 ure, werden de inwoners der Dambregestraat, op de hoogte der Muizenstraat te Antwerpen uit hunnen slaap gewekt door de kreten: *brand! brand!* en in een oogenblik was elk op de been.

Het vuur was uitgebarsten in de groote sigaar-fabriek, toevoerende aan de gebroeders Karel en Hendrik Van de Vin en C^e. De vlammen sloegen door het dak en in eenige oogenblikken, stond de geheele zoldering in vuur en vlam.

De pompiers, onmiddellijk verwittigd, kwamen in allerijl toegesnel, doch intusschentijd was de zoldering reeds ingestort, en de werkkamers der fabriek waren door het vuur hevig aangetast.

De bewoners der aanpalende huizen vluchtten met hunne kinderen en de bijzonderste meubelen, terwijl de pompiers zich aan het werk stelden, om het vernielend element te keer te gaan.

Ongelukkelijk, en zoosals dit bijna altijd het geval is, wanneer er een groote brand ontstaat heerschte er een groote verwarring. Het getal der pompiers was niet toereikend en er was gebrek aan water, zoodat er nog al eenigen tijd verliep vooraleer men het vuur met krachtadigheid kon tegengaan.

In den beginne boden zich verscheidene mannen aan van goeden wil, om water in de omliggende huizen te halen, doch zij werden van de hand gewezen. Men zegde dat er te veel zou gestolen worden waarop geantwoord werd dat alles dan maar moest verbranden.

De politie en de gendarmerie hielden het volk op afstand. De eerste weigerden den doorgang zelfs aan de *reporters* der dagbladen aan assurantie-makelaars enz. M. Craen, welke gedurende vijftien-twintig jaren eigenaar van gemelde fabriek is geweest, en de beste inlichtingen kon geven over den toestand van het gebouw en de plaatsen kon aanvijen waar de brandstof, het cederhout en de sigaar-kisten lagen, werd insgelijks achteruit gestooten; hij werd bedreigd in den amig gezet te worden, in geval hij nog zou durven spreken!

De brand nam meer en meer toe; de vlammen sloegen langs 30 à 40 verschillende openingen naar buiten, en de verdiepingen storten achtereenvolgens in. Eindelijk kwam men met de stoomspuit toegesnel, doch er was nergens een waterput om ze in werking te brengen, de omliggende gebouwen werden fel bedreigd en ten slotte was men wel verplicht den toevlucht te nemen, tot de welwillende personen, opdat ze water zouden aanbrennen en de handspuiten in werking houden.

Na lang werken zag men eindelijk de vlammen verminderen; rond 10 uren was men den brand meester, de omliggende gebouwen waren beveiligd, maar van de fabriek is niet veel overgebleven. De kelders zijn gered, doch de tabak welke er in ligt, zal er beschadigd zijn door het water.

Gemelde fabriek bekleedt een groote oppervlakte, het gebouw langs de straat heeft een lengte van rond de 40 meters, en telde 45 vensters en deuren. Slechts een klein gedeelte, westwaarts,

is aan het vuur ontsnapt. De achtergebouwen zijn niet door het vuur aangetast.

De schade is aanzienlijk, maar alles is verzekerd. De papieren en het geldkoffer zijn gered. De brand is ontstaan op de zoldering oostwaarts. Een bediende van den ijzeren weg heeft het eerst 't vuur opgemerkt, en is onmiddellijk M. Willems, welke in de fabriek woont, gaan wekken; deze is op zijne bloote voeten met eerstgemelden persoon naar den zolder gesceld, en volgens hume verklaring, zouden zij het vuur hebben kunnen uitdooven, hadden ze op dit oogenblik slechts eenige eimers water in hun bereik gehad. De oorzaak der ramp is niet gekend.

Ramp op den Spoorweg.

(NIEUWE INLICHTINGEN).

Ziehier eenige verdere inlichtingen over een ijsselijke spoorwegramp, welke op Nieuwjaarsdag nabij Dilbeek heeft plaats gehad:

Men leest in de *Gazette van Lokeren*: « Het was de laatste trein, die van Brussel naar Aalst kwam. Ook waren verscheidene onzer ingezetenen op het toneel aanwezig. »

« Een ooggetuige daarvan heeft ons gezegd, dat het ongeluk teenemaal toe te schrijven is, aan den bedronken staat der bedienden van den trein. Stokers, machinisten, en garden, zegde hij; hadden voor goed in 't glas gekkeken. Overigens, voegde hij er bij, wij waren een kwartier na het bepaalde uur vertrokken; onze trein bleef in de tusschenstadien te lang vertoeven, zoodat de exprestrein, welke twee kwartuurs later dan wij vertrok, reeds te Dilbeek op onze achterwaggons zat. De schoke was verschrikkelijk, men spreekt van vier of vijf dooden en verschillende gekwetsten. Een onzer gewezen stadsgenooten, M. Alfred Louveau, is op den slag dood. Al de andere onzer ingezetenen, zijn er met den schrik van afgekomen. »

« Blijft dat zoo voortduren, dan zullen de reizigers op al de groote feestdagen thuis blijven; 't is meest altijd alsdan, dat de garden eene pint te veel drinken, en dat zij aldus de oorzaak zijn van erge ongelukken. »

« Over dezelfde ramp zegt het *Land van Aalst*: « De gewone trein van 5,09 u, uit Brussel, werd donderdag, nabij Dilbeek, door den exprestrein langs achter gestooten en van de rails geworpen. Vreeselijk was de schok; drie rijtuigen storten van de ijzeren baan naar beneden, en brachten de jammerlijkste ongelukken te weeg. Men zegt dat er 50 gekwetsten zijn. Toen de volgende trein hier aankwam, stonden er aan de statie eene menigte personen naar hunne familie of kennissen te wachten. »

« Van Erembodegem zijn verscheidene personen gekwetst, onder ander een vrouw van den steenweg die erge wonden aan 't hoofd heeft bekomen. « Eene vrouw van Aalst verhaalt dat rond Dilbeek, de treinwachter binnenstapte; er was juist twist tusschen werklieden. « Zwijgt! riep de garde, misschien hebben we nog malheuren. » Een oogenblik nadien ontstond de ramp; de vrouw zag de scherven nevens haar hoofd vliegen, vocht ontkwam nog gelukkig. »

« Onder de reizigers was een priester die, ofschoon gekwetst, de biecht der erg gekwetsten hoorde. »

« Er wordt veel over die ramp gesproken. Men zegt, dat er te veel treinen op Brussel zijn en niet genoeg voorzorgen om de rampen te vermijden. »

« In Engeland verongelukten jaarlijks 10,000 personen op de ijzeren wegen. We mogen die engelsche waaghalzen niet navolgen. De dagbladen van Brussel schrijven bijna geen woord over die groote ramp. »

Binnenland.

Men schrijft uit Brussel, 4 januari: Men verzekert dat de minister van oorlog, op dit oogenblik sterk bij dengene van financiën aandringt, ten einde de noodige gelden te bekomen voor het onmiddellijk verhoogen van 't traktement der luitenanten en onderluitenanten.

— De *Etoile belge* zegt dat er iemand in geluk is voortreffelijk brood te bereiden aan den prijs van 35 centiemens de kilo. Men heeft stalen van dit brood aan bevoegde bakkers voorgelegd, die allen de uimuntendheid ervan hebben bevestigd. Wij weten niet in hoeverre dit alles waarheid is, doch 't ware te hopen dat die persoon zijne ontdekking voortzette, welke voorzeker meer nut zou aanbrengen dan de uitvinding van aardkolon.

Bazaine in het eiland St-Marguerite.

De *Progrès du Var* bevat het volgende verhaal over het vertrek van Bazaine naar het eiland Sainte-Marguerite:

« Men heeft al te veel valsche tijdingen verspreid aangaande den gewezen commandant des Rijnlegers of van zijne gedwongene reis naar zijne nieuwe residentie. »

« Overigens het was om zoo te zeggen onmogelijk zich niet te bedriegen, in tegenwoordigheid der geheimzinnige voorzorgen, door de boogere overheid genomme. »

« Alles werd met een ondoordringbaren sluier bedekt tot den laatsten stond toe, want er hadden bij de ontknopping noodlottige zaken kunnen

 plaats hebben zonder de koelbloedigheid en de tegenwoordigheid van geest van den kapitein des steamers *Le Robuste*, gelast met de inscheping en de vervoering van Bazaine naar het eiland Sainte-Marguerite. »

« Dit vaartuig, in den nacht van 23 december uit Toulon vertrokken, had geheime bevelbrieven aan boord, welke eerst mochten ontzield en gelezen worden dan voorbij het eiland Titan, het laatste in het Oosten van den groep der Hyeres eilanden. »

« Zij bevelen aan den heer scheepsluitenant Fort, kapitein van den steamer, zich naar Antibes te begeven, waar hij in den morgen aankwam. »

« De deperches maakten tezelfder tijd aan dezen officier het doel en den aard bekend der zending, waarmede hij gelast was. »

« Na zijn vaartuig tegen den wal te hebben vastgelegd, en voor alle voorvallen stoom behoudende, om op het gegeven oogenblik te kunnen afvaren, begon deze officier maatregelen te nemen, om de nieuwsgierigheid der inwoners te leun te stellen, welke, door de telegrammen van Havas, de aankomst des gevangenen meldende, in opschudding waren gebracht. »

« Men gaf eene strenge consigné om de nieuwsgierigen te beletten aan hoord te komen. Ontelbare nieuwsgierigen bevonden zich nogtans aan wal en bleven er een gedeelte van den nacht. »

« Ten 9 ure 's avonds moest een schuit, welke in een afgezonderden hoek lag, den gevangene en zijn gevolg aan boord brengen, terwijl men langs den wal de bagagien op den *Robuste* voerde. »

« Dank zij deze wijze maatregelen, kan de ontscheping in volle veiligheid geschieden. Eernige personen echter, slimmer wellicht dan de anderen, omringden den omnibus, waarin Bazaine en zijn gevolg zaten. »

« Men hoorde aan den wal — waar Bazaine niet was — de kreten der menigte: « Negas lou! Naar Cayenne! aan de lanteern! aan de galg! »

« Alles was in eenige minuten gedaan — de *Robuste* spoedde zich van wal. »

« De gevangene scheen ten gevolge der vermoeniens der reis uitgeput, maar hij was kalm en zeer gerust. »

« Men is algemeen slecht ingelicht geweest over het getal en de kwaliteit der personen, welke Bazaine op zijne reis van Trianon tot het eiland Sainte-Marguerite vergezeld hebben. »

« Ziehier de juiste inlichtingen over de personen die met hem waren: »

« Zijn zoon Achille, oud 6 jaar, de l. luitenant-kolonel Vilette, aide-de-camp; de commandant der gendarmerie, de algemeene toezichter der gevangennes, afgevaardigd door den minister van binnenlandsche zaken; en twee geheime politieagenten. »

« Kolonel Vilette heeft de toelating bekomen om gedurende eenige maanden bij zijnen gewezen overste te blijven, om hem in de eerste dagen zijner installatie bij te staan. »

« Gedurende de reis van Antibes naar 't eiland Sainte-Marguerite werd den passagiers eene collatie aangeboden. De gewezen maarschalk scheen gelukkig, aan het einde zijner reis gekomen te zijn. Ten twee ure na middernacht was alles gedaan, en de *Robuste* vertrok naar Toulon, waar hij op 28 december aankwam. »

Buitenland.

Frankrijk.

VERLOREN VOORWERPEN.

Wat moeten er vele zaken te Parijs verloren worden en nogtans komt bijna alles er aan zijnen eigenaar terug!

Het getal verloren voorwerpen, welke bij de politie-commissarissen worden tenloongesteld, bedraagt jaarlijks 15 tot 1600. In 1867 bedroeg dit getal 4700, maar dat was een uitgezonderd tijdstip, dewijl toen de wereldtentoonstelling op het *Camp de Mars* geopend was.

Niets is zonderling dan het groot magazijn waar die verloren voorwerpen liggen opgestapeld, geklasseerd en genummerd. Het is een magazijn van de meest van elkander verschillende zaken, waarvan de juweelen, zoosals horlogiën, ringen, ketingen, braceletten, guldbeugels, enz. in eene groote kas zijn opgesloten die in twaalf deelen verdeeld is.

Het algemeen depot bestaat uit 7 plaatsen, welke allen met schabben bekleed zijn, even als een magazijn van nieuwigheden. Op de planken liggen al de verschillende voorwerpen geschild, voor welke het niet noodig geoordeeld is, toevlucht tot de kas te nemen.

Het is een zonderling mengelmoes, want nevens een prachtige sjaar, ligt een paal holleblokken, nevens kunstbloemen treft men eene brandpan, regenschermen en brillen aan, ja, zelfs staat er een draaioergel, dat zijn meester verloren heeft.

De op straat gevonden voorwerpen, komen in eigendom aan den vinder; wanneer zij binnen het jaar niet door den verliezer gereclameerd zijn. Op honderd voorwerpen keeren er zestig tot de eigenaars terug, 25 worden aan den vinder gegeven, en de andere, welke gewoonlijk weinig waarde bezitten, blijven het eigendom der administratie, dat de niet opgevorderde voorwerpen publiek laat verkoopen.

Italie.

De deputatie van Belgische katholieken, waarvan wij hebben melding gemaakt, is den 24 december door Z. H. den Paus in gehoor ontvangen geworden.

Graaf de Villermont heeft een heerlijck adres gelezen, waarna graaf de Hemptinne bij de voeten van den Paus, uit naam des bisdoms van Gent, de som van 57,000 francs neerlegde, waarbij de senator Cannart d'Hamale de som van 28,600 fr. voegde in naam des aartsbisdoms van Mechelen.

Pius IX heeft de krachtige bewoordingen van het adres met diepgevoelde uitdrukkingen beantwoord. De H. Vader zegde, dat hij het hart der Belgische katholieken kent en weet dat hij op hunne volstrekte toegenegenheid rekenen mag; dat de Vlamingen geene wankelbare katholieken zijn, als de valsche profeten waarvan de schriftuur spreekt, en gelijk zekere gouvernementen van den huidige tijd, maar dat de Belgische katholieken een bepaald doelwit hebben, dat zij willen bereiken.

De Opperpriester heeft aan elk lid der deputatie een kostbaar aandenken geschonken. Na 't gehoor, hebben verscheidene leden den Paus vergezeld op zijne wandelingen door de galerijen van het Vaticaan; de Paus was minzaam en zeer opgeruimd en gesprakzaam. De Roomsche katholieken hebben de Belgische pelgrims feestelijk onthaald. Ten slotte heeft de Paus, met eene bewogene stem, het katholieke België zijnen zegen geschonken.

De *Journal de Florence* bevestigt het bericht van den *Osservatore Romano*, dat de Keizer van Oostenrijk, in zijn onlans aan den Paus gericht brieven, gezinszins verzoeking met de Italiaansche regering heeft aangeraden. De Paus (aldus verhaalt het eerstgenoemde blad) had aan keizer Frans-Jozef eenen eigenhandigen brief gezonden, om hem met het feest zijner vijf en twintigjarige regering geluk te wenschen, en daarin tevens zijne tevredenheid te kennen gegeven over de benoeming van graaf Paar tot gezant van Oostenrijk-Hongarië bij den H. Stoel. De Keizer antwoordde daarep met een eigenhandig schrijven, waarin hij den H. Vader dank zede, en zijne vreugde er over te kennen gaf, dat de benoeming van graaf Paar gunstig was opgenomen. De brief sloot als volgt: « Ik zal geene gelegenheid laten voorbijgaan, om den H. Stoel en uwe Heiligheid die zooveel genegenheid voor mij en mijne familie betoont, het bewijs te geven van onze gehechtheid. » Nadat Pius IX dezen brief gelezen had, zede hij tot zijne omgeving: « Den Hemel zij dank, dit zijn, wel is waar, slechts woorden, maar geven toch blijk van kinderlijke liefde en genegenheid, en luiden geheel anders dan die, welke andere souvereinen, die zich ook voor katholieken uitgeven, hebben gesproken en nog in mijne ooren weerklinken. »

Spanje.

DON CARLOS EN DE REPUBLIEK.

De vlucht van generaal Moriones aan het hoofd van zijn geheel leger en wel juist op het oogenblik dat hij zoo opgeblazen aan 't gouvernement zijnen marsch op Biscaye mededeelde, waar hij de wapenfabrieken der Carlisten afbranden moest, staat voor de zaak van don Carlos gelijk aan eene schitterende overwinning.

Het bewijst bovendien dat voortaan het republikeinse leger zich niet meer in de bergen wagen mag, zonder gevaar te loopen er eene bloedige neerlaag te vinden, zoosals die welke generaal Moriones te Andoain onderging, ofschoon hij dan ook terzij gestaan werd, door generaal Lomo.

Het zal nu tevens gemakkelijker vallen het getal der gewapende Carlisten te bepalen, zoowel in Navarra als in de drie andere Baskische provincien, door de strijdsmachten op te sommen, welke zij op het slagveld brachten tijdens den inval van generaal Moriones in Guipuzcoa.

Terwijl 22 bataillons, aangevoerd door *cabeçilla* Elio, dagen achter 't kander den veldslag wilden leveren aan generaal Moriones, met de zekerheid om hem te verslaan, indien hij poogden 'de linie van den Ebro te herwinnen, of als hij beproefde Pampluna, Vittoria of Bilbao te bereiken, deden de achtergelaten manschappen van den beroemden strategist tweemaal de pogingen van generaal Primo de Rivera schipbreuk lijden nabij Estella.

Vittoria en Bilbao, waarvan de garnizoenen een effectief van meer dan 7000 man tegenwoordig, bleven nauw geblokeerd en de carlistische handen maakten zich met geweld meester van de belangrijke plaats La Guardia, welke door brigadier Llorente versterkt werd.

Opper-Oregon en Santander waren verontrust door de troepen, onder de bevelen van de *cabeçillas* Gamundi en Navarrete, zoodat deze strijdsmachten te naam genomen, ongeveer 52,000 man bedragen, verdeeld in 40 bataillons infanterie, een bataillon artillerie en ongeveer 300 ruiters.

Ten gevolge der laatste operatiën van generaal Moriones heerscht er eene groote ontvredenheid tegen hem, niet alleen in zijn leger, maar ook te Madrid, waardoor er eersdaags verwacht wordt, dat hij in zijn opperbevelhebberschap zal vervangen worden. De deserteurs worden talrijk onder zijne troepen, die niet meer weten voor wie zij hun leven wagen en allen die de wapens niet willen opnemen voor don Carlos, worden naar de franse grenzen gezonden, waaraan zij een vrijgeleide krijgen, tegen overhandiging hunner uitrusting.